

Бабій Вікторія*здобувач другого рівня вищої освіти,**Вінницький національний педагогічний університет Імені Михайла Коцюбинського**Науковий керівник: Лебедева Н. А.,**кандидат педагогічних наук, старший викладач*

ВПРОВАДЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ УСПІШНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ГОВОРІННЯ

Сьогодні англійська мова присутня практично у всіх сферах життя. Щороку її актуальність зростає та відкривається все більше і більше можливостей для кар'єрного зростання. Ще навіть 10 років тому англійська мова не давала настільки багато переваг як сьогодні. Саме тому, розвиток англомовного говоріння учнів старших класів є ключовим аспектом сучасної освіти. Розвиток сучасних технологій є величезним плюсом для навчання сьогоднішнього дня. Проте, надмірне зловживання даними технологіями призводить до сумнівних результатів. Спостереження вчителів у сучасних школах та результати іспитів старшокласників показують, що рівень сформованості комунікативної компетентності учнів є недостатнім.

У школах приділяється велика кількість часу на розвиток граматики, письма та читання, проте, спонтанне спілкування для учнів завжди було чимось страшним та незрозумілим. Учні часто складно висловити власні думки перед класом. Внаслідок цього, знижується навчальна мотивація та впевненість у власних силах.

Впровадження комунікативно-орієнтованого підходу на уроках англійської мови є одним із найдієвіших шляхів розв'язання зазначеної проблеми. Він базується на активній мовленнєвій діяльності, реалістичних комунікативних ситуаціях та взаємодії учнів. Даний підхід є сприятливим для розвитку різноманітних компетентностей, а саме: мовленнєвої, стратегічної, соціокультурної та навчальної. До того ж, він відповідає сучасним вимогам до іншомовної освіти, розвиває здатність використовувати англійську для спілкування в реальних життєвих ситуаціях.

Мета дослідження – визначити особливості розвитку англомовного мовлення у старшокласників на основі комунікативного підходу та розробити підбірку вправ та експериментально перевірити їх на уроках англійської мови.

Загальною метою навчання англомовного говоріння є розвиток низки умінь та навичок. Насамперед це вміння будувати усні висловлювання різних типів, а саме: опис, розповідь, аргументація. Знання правильної структури висловлювання та вміння застосовувати різноманітні стратегії для успішного висловлення своєї думки повинні бути основною ціллю на уроках англійської мови. Не менш важливим аспектом навчання говоріння є формування навичок діалогічного й монологічного мовлення в учнів. Діалогічне мовлення вважається легшим аніж монологічне, адже при діалозі ми отримуємо додаткові

питання, або можемо опиратися на думку співрозмовника. Монологічне ж мовлення вважається складнішою формою усного мовлення. Це мовлення однієї людини до слухачів, саме тому вважається більш розгорнутим та вимагає більше уваги до змісту. У процесі формування навичок усного мовлення повинна бути логіка спілкування, тобто вміння учня використовувати ту чи іншу граматичну структуру; використовувати правильну структуру власного висловлювання; здогадуватися значення невідомого для себе слова з контексту; могли логічно осмислити сенс почутого та вміло відповісти [2, с. 47].

Для досягнення поставленої цілі, вчителю варто притримуватися конкретних принципів навчання говоріння в старшій школі. Перш за все повинна бути комунікативна спрямованість, тобто мова як засіб реального спілкування. Учні повинні бачити і розуміти, де саме в реальному житті вони зможуть використати набуті знання. Другий принцип – особистісно-орієнтований підхід, є не менш важливим. Кожен учень унікальний, тому урахування потреб, інтересів та рівня учня є надважливим компонентом навчання. Третій принцип це функціональність, навчання мовних структур у контексті їх реального використання. Неможливо навчати лише говорінню, вивчення мови та вдосконалення навичок відбувається в комплексі, де вчитель повинен вміти ефективно поєднати усі види мовленнєвої діяльності. Наступний принцип – це моделювання життєвих мовленнєвих ситуацій. Така ситуація імітує ситуацію реального мовленнєвого спілкування. Ця штучно створена ситуація дозволяє учневі уявити себе на місці будь-кого і тренувати вміння правильно підбираючи лексику, правильно оцінювати та реагувати на мовленнєву ситуацію. Останній принцип це інтерактивність, створення рольових ігор, групових форм роботи та дискусій дає можливість взаємодіяти з різними людьми. Це є великою перевагою, адже людина повинна звикати до різних темпераментів, акцентів, швидкості мовлення. Урахування кожного із цих принципів дає великий шанс досягнення чудових результатів у підготовці учнів [3, с. 239].

Не менш важливим є впровадження текстоцентричного підходу. Суть цього підходу полягає у тому, що текст розглядається не лише як результат мовленнєвої діяльності, але й як засіб формування та вдосконалення мовлення. Регулярне впровадження текстів різних стилів і типів допомагає цілісно розвивати мовленнєві уміння учнів та навчає їх правильно будувати свої висловлювання з урахуванням мети, ситуації спілкування та людини, яка отримає дану інформацію.

Особливо дієвим текстоцентричний підхід є у комплексі з комунікативним підходом до навчання англomовного говоріння, який орієнтований на використання мови в дії, реальну мовленнєву взаємодію та активну участь учнів у процесі спілкування. У даному контексті ключовим інструментом виступає “peer feedback”, або ж надання взаємного фідбеку між однокласниками. Таким чином вони оцінюють та коментують роботи один одного, діляться своїми думками та ідеями. Дана активність допомагає учням

розвивати критичне мислення, рефлексивні уміння та відповідальність за власне мовлення.

Впровадження текстоцентричного підходу в уроки англійської мови дозволяє сприймати текст як усне висловлювання, що підлягає аналізу та вдосконаленню. Таким чином учням буде легше перейти від продукування окремих речень до зв'язних, логічних та доцільних усних текстів.

Текстоцентричний підхід вважається одним із «наймолодших» у лінгводидактичній науці. Даний підхід є поліфункційним і передбачає засвоєння мовних знань і формування мовленнєвих умінь та навичок на основі текстів. Це у свою чергу включає усвідомлення учнем структури написаного тексту і функцій мовних одиниць у ньому, формування вмінь та навичок сприймати, аналізувати, відтворювати, створювати, редагувати власні висловлення та висловлення своїх однокласників. Врешті решт, регулярна практика з написання текстів сприяє формуванню й розвитку комунікативної компетентності учня. Термін «текстоцентричний підхід» є новим, тому ґрунтового визначення цього терміна немає. У деяких працях стверджується, що навчання мови через текстоцентричний підхід розглядається як вид діяльності, який полягає у правильному користуванні мовою в усній та писемній формах. Розвиток мовлення формується на постійному вдосконаленні основи його структури. Існують різні мовленнєві ситуації, у яких учні повинні вміти коректно виразити свою думку та вміти її аргументувати [1, с. 71].

Зворотній зв'язок між однокласниками надзвичайно важливий у спільному навчанні. Спільне навчання можна визначити як набір освітніх підходів та стратегій, що включають інтелектуальні зусилля учнів та вчителів [2]. Отже, воно вимагає від учнів спільної роботи. Крім того, зворотний зв'язок між колегами є чудовим інструментом для цього. Процес надання зворотного зв'язку забезпечує конструктивні оцінки та пропозиції щодо роботи один одного. Це справді залучає учнів, оскільки вони можуть допомогти один одному розвиватися разом.

Отже, розвиток англomовного говоріння є надзвичайно важливим і основне завдання вчителів – створити сприятливі умови для своїх учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галаєвська Л. В. Текстоцентричний підхід до формування мовленнєвих умінь і навичок учнів та його реалізація в підручнику української мови, 71 с.
2. Зеленська О. П. Значення розвитку непередготовленого усного мовлення у навчанні аспірантів іноземної мови на лінгвістичних спеціальностях, 2020. 74 с.
3. Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст. Матеріали III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 2020. 239 с.